

Decyzja Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych z dnia 22 czerwca 2005 r. odmawiająca uwzględnienia wniosku Skarżącej o udostępnienie danych z ewidencji wojskowej. Skarżąca wykazała potrzebę posiadania danych adresowych, ze względu na przekonanie, że osoba, której dane dotyczą, jest jej biologicznym ojcem. Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozważył wszystkie przesłanki, które mogłyby legalizować udostępnienie danych i stwierdził, że w opisanej sytuacji nie jest możliwe zastosowanie żadnej z nich.

Warszawa, dnia 22 czerwca 2005 r.

GI-DEC-DS-153/05

DECYZJA

Na podstawie art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r., Nr 98 poz. 1071 z późn. zm.) oraz art. 12 pkt 1 i 2 w zw. z art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wniosku Pani AB o nakazanie udostępnienia jej ze zbiorów administrowanych przez Ministra Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej danych osobowych Pana BC,

odmawiam uwzględnienia wniosku.

Uzasadnienie

Do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (zwanego dalej Generalnym Inspektorem) wpłynął wniosek Pani AB (zwanej dalej Skarżącą) o nakazanie udostępnienia jej ze zbiorów administrowanych przez Ministra Obrony Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej danych osobowych dotyczących Pana BC. Z tego wniosku i załączonych do niego materiałów wynika, że Skarżąca wystąpiła do Archiwum Sił Powietrznych RP, a następnie do Dowódcy Sił Powietrznych RP, o przekazanie jej informacji o Panu BC, na podstawie których mogłaby nawiązać z nim kontakt. W uzasadnieniu swojego

żądania Skarżąca wskazała, że ww. osoba jest prawdopodobnie jej biologicznym ojcem, jak również nadmienila, iż jest „osobą dorosłą, niezależną materialnie”, nie zamierza wnosić „żadnych roszczeń w stosunku do Pana BC”, a jej poszukiwania „mają charakter wyłącznie emocjonalno – prywatny, a ich wynik może okazać się korzystny dla obu stron”. Zarówno kierownik Archiwum Sił Powietrznych RP, jak i następnie Dowódca Sił Zbrojnych RP nie znaleźli podstaw do udostępnienia przedmiotowych danych osobowych. W szczególności ww. kierownik uznał, że udostępnienie informacji o Panu BC naruszyłoby przepis art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 z późn. zm.). Dowódca Sił Zbrojnych stwierdził natomiast, iż żądanie Skarżącej powinno być rozpatrywane z punktu widzenia zgodności z art. 29 i 30 tej ustawy, wskazując jednocześnie, że „dokumenty przedłożone przez zainteresowaną na uzasadnienie potrzeby posiadania danych osobowych Pana BC są niewystarczające, aby organ właściwy do merytorycznego rozpoznania sprawy mógł stwierdzić, że wydanie ww. danych jest uzasadnione i nie naruszy praw i wolności osoby, której dane dotyczą”. W piśmie tym ww. organ ostatecznie poinformował Skarżącą, że jeżeli w jej ocenie „odmowa udostępnienia danych osobowych Pana BC przez Archiwum Sił Powietrznych nie jest uzasadniona, to zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych powinna wystąpić z wnioskiem do Generalnego Inspektora (...) w trybie art. 18 ust. 1 o kontrolę zgodności przetwarzania danych z przepisami cytowanej ustawy o ochronie danych osobowych (...)”. W konsekwencji Skarżąca wystąpiła do Generalnego Inspektora ze wskazanym na wstępie wnioskiem, o nakazanie udostępnienia jej danych osobowych Pana BC, na podstawie których mogłaby nawiązać z nim kontakt.

W celu dokładnego ustalenia istotnych dla tej sprawy okoliczności Generalny Inspektor wszczął postępowanie wyjaśniające, w toku którego wystąpił do Ministra Obrony Narodowej RP (zwanego dalej Ministrem Obrony). W odpowiedzi na przedstawione wątpliwości prawne, dotyczące regulacji prawnych z zakresu prowadzenia zbiorów danych osobowych żołnierzy i byłych żołnierzy zawodowych, Minister Obrony poinformował m.in. że prowadzi ewidencję wojskową, zawierającą przedmiotowe dane, o której mowa w art. 48 ustawy z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz. U. Nr 179, poz. 1750 z późn. zm.). Minister Obrony potwierdził przy tym wątpliwości Generalnego Inspektora, co do aktualnego braku przepisów szczególnych, które regulowałyby zasady udostępniania danych osobowych żołnierzy i byłych żołnierzy zawodowych z przedmiotowej ewidencji wojskowej.

W tym stanie faktycznym Generalny Inspektor zważył, co następuje:

Na wstępie niniejszych rozważań – wobec wątpliwości jakie wynikają z korespondencji prowadzonej przez Skarżącą z ww. organami wojskowymi - wskazać należy, że Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest jedynym organem ochrony danych osobowych. Oznacza to w szczególności, że w sytuacji, gdy administrator danych, uznając iż nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 29 powołanej wyżej ustawy o ochronie danych osobowych (zwanej dalej także ustawą), odmawia osobie zainteresowanej udostępnienia określonych danych osobowych, przysługuje jej prawo do wystąpienia do Generalnego Inspektora z wnioskiem o zbadanie tej odmowy z punktu widzenia zgodności z przepisami o ochronie danych osobowych. Stosownie bowiem do art. 12 pkt 1 ustawy, do zadań Generalnego Inspektora należy kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych. Natomiast w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej, w drodze decyzji administracyjnej, nakazuje przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych (art. 18 ust. 1 pkt 2 ustawy). Postępowanie przed Generalnym Inspektorem, w sprawach nieuregulowanych w ustawie, prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej (art. 22 ustawy). Przyjęcie w ustawie takiego modelu ochrony interesów osoby ubiegającej się o udostępnienie danych zapobiega zatem sytuacji, w której w tej samej sprawie zostałyby wydane dwie decyzje administracyjne – przez organ wyższego stopnia nad administratorem danych oraz przez Generalnego Inspektora. Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w orzecznictwie sądów administracyjnych (np. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 kwietnia 2000 r., II S.A. 2619/99, wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego – Ośrodka Zamiejscowego w Katowicach z dnia 19 listopada 2001, II S.A./Ka 346/2000, postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego – Ośrodek Zamiejscowy w Krakowie z dnia 24 kwietnia 2002 r., II S.A./Kr 1659/98). W szczególności, w wyroku z 19 kwietnia 2000 r. NSA podkreślił, że ustawa o ochronie danych osobowych, wbrew regulacji zawartej w Kodeksie postępowania administracyjnego, przenosi na szczebel Generalnego Inspektora sprawy związane z odmową udostępnienia danych. Dopiero Generalny Inspektor może nakazać administratorowi udostępnienie danych osobie, która się o nie zwraca, a ustawa reguluje tryb postępowania, gdyby odmówił wydania takiej decyzji.

Odnosząc powyższe uwagi do okoliczności rozpatrywanej sprawy, stwierdzić zatem należy, że to Generalny Inspektor, a nie Dowódca Sił Powietrznych RP, jest wyłącznie właściwy do rozpatrzenia wniosku Skarżącej o udostępnienie jej danych osobowych Pana BC, odmownie rozpatrzonego przez kierownika Archiwum Sił Powietrznych RP.

Legalność przetwarzania danych osobowych (w tym ich udostępnienia – jako jednej z form przetwarzania danych w świetle treści art. 7 pkt 2 ustawy) warunkowana jest spełnieniem co najmniej jednej z przesłanek określonych w ustawie. Wobec okoliczności niniejszej sprawy rozważenia wymaga, czy udostępnienie Skarżącej przedmiotowych danych znajduje podstawy w art. 23 ust. 1 ustawy. Przepis ten stanowi, że przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy: 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych, 2) jest to niezbędne dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa, 3) jest to konieczne do realizacji umowy, gdy osoba, której dane dotyczą, jest jej stroną lub gdy jest to niezbędne do podjęcia działań przed zawarciem umowy na żądanie osoby, której dane dotyczą, 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, 5) jest to niezbędne dla wypełniania prawnie usprawiedliwionych celów realizowanych przez administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą (art. 23 ust. 1 ustawy). Za prawnie usprawiedliwiony cel, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, uważa się w szczególności: 1) marketing bezpośredni własnych produktów lub usług administratora danych, 2) dochodzenie roszczeń z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej (art. 23 ust. 5 ustawy).

Wobec tego, że ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż organy wojskowe przetwarzają dane osobowe Pana BC, a jednocześnie nie zwracały się do niego o wyrażenie zgody na ich udostępnienie Skarżącej, jak też udostępnienie nie wiąże się z realizacją umowy oraz nie jest niezbędne dla realizacji zadań publicznych, rozważenia wymaga, czy przemawiają za nim inne przesłanki niż wymienione w pkt 1 3 i 4 art. 23 ust. 1 ustawy.

Mając na uwadze przepisy prawa, o których mowa w art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, wskazać należy, że – jak wyżej wspomniano – kwestie dotyczące przetwarzania danych osobowych zawartej w tzw. ewidencji wojskowej regulują przepisy ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Zgodnie z przepisem art. 48 ust. 2 tej ustawy, żołnierzy zawodowych obejmuje się ewidencją wojskową, prowadzoną przez dyrektora departamentu Ministerstwa Obrony Narodowej właściwego do spraw kadr, organ właściwy do wyznaczania na stanowisko służbowe i dowódcę jednostki wojskowej, w której żołnierz pełni zawodową

służbę wojskową oraz wojskowego komendanta uzupełnień. W ewidencji tej ujmuje się dane osobowe żołnierza zawodowego oraz dane dotyczące przebiegu czynnej służby wojskowej, stanu zdrowia, wykształcenia, kwalifikacji, stanu cywilnego i rodzinnego, wyróżnień, a także orzeczeń wydanych w stosunku do żołnierza w postępowaniu sądowym, administracyjnym lub dyscyplinarnym oraz odpowiedzialności zawodowej (art. 48 ust. 3 ww. ustawy). Dane osobowe, o których mowa w ust. 3, obejmują: nazwisko i imiona, nazwisko rodowe, nazwisko i imiona poprzednie, imiona rodziców, nazwiska rodowe rodziców, imię i nazwisko małżonka oraz jego nazwisko rodowe, imiona dzieci, płeć, datę i miejsce urodzenia, obywatelstwo, numer PESEL, numer identyfikacji podatkowej, stopień wojskowy, adres zameldowania oraz rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości (art. 48 ust. 4).

Z powołanych wyżej przepisów wynika, że ewidencja wojskowa zawiera dane osobowe, których udostępnienie pozwoliłoby Skarżącej na nawiązanie kontaktu z Panem BC, jak np. adres jego zamieszkania. Ich treść wskazuje także, iż organy przetwarzające te dane podlegają Ministrowi Obrony Narodowej RP. W konsekwencji to Minister Obrony jest administratorem tych danych, w rozumieniu art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych. Ze wskazanego przepisu ustawy wynika bowiem, że administratorem danych jest podmiot, który decyduje o celach i środkach przetwarzania danych osobowych, a zatem rozstrzygający o działaniach jakie mają być podjęte na danych. Na status Ministra Obrony jako administratora przedmiotowych danych wskazują także informacje, jakie przekazał on Generalnemu Inspektorowi w toku postępowania wyjaśniającego.

W świetle treści art. 48 ust. 6 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych nie budzi przy tym wątpliwości, że w rozpatrywanej sprawie zastosowanie znajdują przepisy ustawy o ochronie danych osobowych. Zgodnie z tym przepisem, do przetwarzania przez organy wymienione w art. 48 ust. 2 danych, o których mowa w art. 48 ust. 3, do celów związanych z przebiegiem zawodowej służby wojskowej nie stosuje się przepisów rozdziału 3 ustawy o ochronie danych osobowych. A *contrario* zatem, w sytuacji gdy chodzi o przetwarzanie danych do celów nie związanych z przebiegiem takiej służby – jak ma to miejsce w niniejszej sprawie, zastosowanie znajdują zasady przetwarzania danych osobowych określone w przepisach art. 23 – 35 ustawy o ochronie danych osobowych.

Z treści powołanego art. 48 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych - który jest jedynym przepisem tej ustawy odnoszącym się do przetwarzania danych żołnierzy i byłych żołnierzy zawodowych - wynika, że nie określa on przesłanek udostępniania informacji zawartych w ewidencji wojskowej. W szczególności nie stanowi o podmiotach, które mogą ubiegać się o pozyskanie takich danych, jak też nie odnosi się do sytuacji, w

jakich udostępnienie danych mogłoby mieć miejsce. Kwestie te, według informacji przekazanych przez Ministra Obrony, określą przepisy rozporządzenia, jakie wydane zostanie na podstawie art. 48 ust. 8 pkt 2 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych. Rozporządzenie to nie zostało jednak jeszcze opublikowane. Natomiast Minister Obrony, jako organ uprawniony i zobowiązany do wydania tego aktu, wskazał w swoim piśmie do Generalnego Inspektora, że zawierać ono będzie rozwiązania podobne do przyjętych w rozporządzeniu z dnia 2 lipca 2004 r. w sprawie prowadzenia ewidencji wojskowej osób podlegających obowiązkowi służby wojskowej (Dz. U. Nr 162, poz. 1699). Postanowienia § 13 ust. 1 tego rozporządzenia przewidują natomiast, że dane osobowe zawarte w ewidencji wojskowej mogą być udostępnione tylko organom i osobom do tego uprawnionym z mocy odrębnych przepisów prawa. W § 13 ust. 2 określony jest natomiast katalog podmiotów uprawnionych do uzyskiwania danych osobowych.

W świetle powyższego, aktualnie brak jest w przepisów prawa, które określałyby udostępnianie danych osobowych zawartych w ewidencji wojskowej, o której mowa w art. 48 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych.

Rozważenia zatem wymaga, czy udostępnienie Skarżącej danych osobowych Pana BC jest uzasadnione na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych. Zauważyć należy, że z treści tego przepisu wynika, iż aby udostępnienie danych było dopuszczalne niezbędne jest spełnienie takich warunków, jak wykazanie, że przetwarzanie danych (w rozpatrywanej sytuacji ich pozyskanie) jest niezbędne dla realizacji prawnie usprawiedliwionych celów odbiorcy danych oraz nie może się ono wiązać dla osoby, której dane dotyczą z naruszeniem jej praw i wolności. W opinii Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych wniosek Skarżącej powyższych przesłanek nie spełnia.

Przede wszystkim nie można przyjąć, że udostępnienie Skarżącej przez Ministra Obrony danych osobowych Pana BC jest jej niezbędne do realizacji jej prawnie usprawiedliwionego interesu w postaci nawiązania z nim kontaktu, w sytuacji, gdy może ona pozyskać te dane na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz. U. z 2001 r. Nr 87, poz. 960 z późn. zm.). Przepisy tej ustawy przewidują bowiem możliwość wystąpienia przez zainteresowanego do organu ewidencyjnego z pisemnym wnioskiem o udostępnienie danych zawartych w ewidencjach, jak w szczególności w zbiorze PESEL. Z przepisu art. 44 a ust. 7 ww. ustawy wynika, że zbiór ten zawiera takie dane, jak np. imię i nazwisko, nazwisko rodowe, nazwiska i imiona poprzednie, data i miejsce urodzenia, numer PESEL, adres i data zameldowania na pobyt stały, poprzednie adresy zameldowania na pobyt stały wraz z określeniem okresu

zameldowania, adres zameldowania na pobyt czasowy trwający na ponad 2 miesiące wraz z określeniem okresu zameldowania, tryb wymeldowania, jak też stopień wojskowy, nazwa, seria i numer wojskowego dokumentu osobistego oraz oznaczenie wojskowej komendy uzupełnień, w której ewidencji osoba pozostaje, lub potwierdzenie zgłoszenia się do rejestracji przedpoborowych. Dane zawarte w zbiorze PESEL mogą natomiast udostępnione m.in. osobom i jednostkom organizacyjnym – jeżeli wykażą w tym interes prawny oraz innym podmiotom i osobom – jeżeli uwiarygodnią interes faktyczny w otrzymaniu danych i za zgodą osób, których dane dotyczą (art. 44h ust. 2 pkt 2 i 4 ww. ustawy). Dane ze zbioru PESEL udostępnia minister właściwy do spraw administracji publicznej (art. 44 i ust. 3), a od decyzji odmawiającej udostępnienia danych osobowych przysługuje odwołanie (art. 44 i ust. 6). Skarżąca może zatem ubiegać się o udostępnienie jej żądanych danych w wyżej wskazanym trybie.

Niezależnie od powyższego, w opinii Generalnego Inspektora pozyskanie przez Skarżącą przedmiotowych danych nie tylko nie jest niezbędne, ale także nie daje gwarancji nienaruszenia praw i wolności osoby, której jej wniosek dotyczy. Z pism Skarżącej wynika bowiem, że chciałaby skontaktować się z Panem BC w celu ustalenia, czy jest on jej biologicznym ojcem. Skarżąca wskazała przy tym co prawda, że nie zamierza podnosić „żadnych roszczeń w stosunku do Pana BC”, a jej poszukiwania „mają charakter wyłącznie emocjonalno – prywatny”, niemniej brak jest podstaw do przyjęcia, że te twierdzenia są prawdziwe, a Pan BC życzyłby sobie z nią kontaktu.

W konsekwencji, udostępnienie Skarżącej przedmiotowych danych nie znajduje podstaw w żadnej z przesłanek określonych w art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych.

Ponadto, w ocenie Generalnego Inspektora odmowa udostępnienia danych osobowych Pana BC znajdowała także uzasadnienie w przepisach art. 29 i 30 ustawy o ochronie danych osobowych.

Mając na uwadze okoliczności rozpatrywanej sprawy, wskazać trzeba, że zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy, dane osobowe, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1, mogą być także udostępnione w celach innych niż włączenie do zbioru innym osobom i podmiotom niż wymienione w art. 29 ust. 1, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią potrzebę posiadania tych danych, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą. Ponadto, z przepisu art. 30 pkt 4 ustawy wynika, że administrator danych ma obowiązek odmówić udostępnienia danych osobowych ze zbioru danych podmiotom i

osobom innym niż wymienione w art. 29 ust. 1, jeżeli spowodowałyby to istotne naruszenie dóbr osobistych osób, których dane dotyczą, lub innych osób.

W świetle treści powyższych przepisów i wniosku Skarżącej, stwierdzić należy, że udostępnienie ze zbiorów MON danych osobowych Pana BC prowadziłoby do naruszenia jego praw i wolności, jak też w istotny sposób naruszałoby jego dobra osobiste. Na powyższe wskazuje przede wszystkim fakt, że z informacji zebranych w toku niniejszego postępowania nie wynika, aby Pan BC kiedykolwiek zabiegał o kontakt ze Skarżącą, czy też jej rodziną, bądź próbował dochodzić ustalenia swojego ojcostwa.

W konsekwencji, brak jest podstaw do skorzystania przez Generalnego Inspektora z kompetencji określonej w art. 18 ust. 1 tej ustawy o ochronie danych osobowych i nakazania Ministrowi Obrony Narodowej RP udostępnienia Pani AB danych osobowych Pana BC.

W takim stanie faktycznym i prawnym, Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych rozstrzygnął, jak w sentencji.

Decyzja jest ostateczna. Na podstawie art. 21 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych w zw. z art. 22 tej ustawy oraz art. 129 § 2 w zw. z art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego strona niezadowolona z niniejszej decyzji może zwrócić się do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych (adres: ul. Stawki 2, 00 – 193 Warszawa) z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy, w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.